

Fabianus, bisschop van Rome en martelaar

Fabianus is samen met Donatus en Sebastianus de bekendste martelaar uit het begin van de christelijke kerk en werd tot ver in de Middeleeuwen vereerd als heilige.

Leven

Fabianus werd eind 2^e eeuw geboren in Rome, er is niets over zijn leven bekend voor zijn benoeming tot bisschop in 236 n.C. Na zijn aantreden als bisschop nam de christenvervolging af en begon onder keizer Philippus (244-249 n.C.) een tijdperk van betrekkelijke rust. Daardoor kreeg Fabianus de ruimte om de kerk te organiseren en uit te breiden. Hij liet de levens van de martelaren voor het christelijk geloof beschrijven. Hij organiseerde de zorg voor de armen en zorgde voor christelijke begraafplaatsen. De groei van de kerk had ook een keerzijde; de machthebbers voelden zich bedreigd door de invloed van de christenen en na de dood van Philippus kwamen de christenvervolgingen weer op gang. Fabianus stierf op 20 januari 250 n.C. de marteldood tijdens de vervolgingen onder keizer Decius (249-251 n.C.). Hij werd begraven in de catacomben van Calixtus in Rome. Een eeuw later werd zijn lichaam verplaatst naar de Basilica di San Sebastiano fuori le Mura te Rome waar men in 1915 zijn lijkstert terugvond. Deze kerk was gewijd aan Sebastianus die er begraven was. Dat twee belangrijke martelaren uit het begin van de christelijke kerk hier begraven lagen, zou kunnen verklaren waarom ze vaak samen werden genoemd als beschermheiligen.

Overlevering

Tijdens de discussie rondom de benoeming van een bisschop, kwam er een duif naar beneden, die op het hoofd van Fabianus neerstreek. Iedereen die dit zag, begreep dat dit het symbool was van de Heilige Geest die op Fabianus neerdaalde en dus werd hij waardig gevonden om bisschop te zijn van de christelijke kerk. Pas eind 4^e eeuw werd ingesteld dat de bisschop van Rome paus moest worden genoemd en daarmee hoofd werd van de hele christelijke kerk. De eerdere bisschoppen werden met terugwerkende kracht ook als paus aangeduid.

Verbonden kerk

Fabianus is samen met Donatus en Sebastianus verbonden aan de Donatuskerk van Leermens. Zij zijn de schutpatronen van de kerk. Verder worden Fabianus en

Sebastianus genoemd als patroonheilige van de kerken van Warffum, Eenrum en Zuidhorn.

Patronages en afbeelding

Fabianus is beschermheilige van pottenbakkers en tingieters.

Fabianus wordt doorgaans afgebeeld met tiara, boek en een staf met een kruis. Soms wordt hij als paus afgebeeld. Als attributen zijn ook het zwaard of de martelaarspalm en een duif te zien.

Bronnen

- Roemeling, O. D.J., Heiligen en Heren: studies over het Parochiewezen in het noorden van Nederland vóór 1600. Leeuwarden, 2013.
- Grote, R-J., Ploeg, K. van der, Muurschilderkunst in Nedersaksen, Bremen en Groningen. Niedersachsen, Groningen, 2001
- https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2013/03/12/wie_was_de_eerstechtepaus-1-1566534/
- <http://www.heiligen.net/heiligen/01/20/01-20-0250-fabianus.php>
- <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=fabianus&title=Special:MediaSearch&go=Go&type=image>

